

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész evre 10 1/2 — kr.
Felére 5 " — " — "
Negyedévre 2 1/2 " 50 " — "
Egy hónapra 1 " — " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

1000 szavas petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzárú hirdetések alkalmán szerinti jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden den külön beutalással 20 kr.

Mit tervez a kormány?

A husvétüi ünnepek is eltelték. Ez idő alatt szünet állott be a politikai és társadalmi köztevékenységben.

Most már ismét kezdetüket veszik a munka napjai, s megindulnia kell mindennemű köztevékenységi folyamatnak.

Ha erről a kérdéstről elmélkedhetünk, gondolatunk első sorban azon akad meg, hogy a munka napjain a kormány és a törvényhozás mind tevékenységet fejt ki s egyáltalán ez a két elsőrendű faktor a nemzet érdekeinek köztelen előmozdítása kérdésében minő programot tűz maga elé s mit fog czélba venni a maga teendői során.

Jól értesült részről arról adnak hírt, hogy a kormány az őszig terjedő időszakban főképpen három kérdéssel fogja foglalkoztatni a törvényhozást.

Egyik a lelkészi fizetések rendezése, a második az ipari hitelszövetkezetek és a harmadik az Ausztriával való gazdasági kiegyezés ügyének rendezése lesz.

Kétségtelen tény, hogy mindhárom ügy elsőrendű fontosságú és e tekintetben kétségkívül a közszükségnek felel meg a kormány akkor, a midőn e jelentős kérdéseket a törvényhozás elé terjeszti tárgyalás és megoldás végett.

A mi a felekezeti lelkészi fizetések állami uton való rendezését illeti, a kormány immár nem térhetett ki többé

azon egyre sürűbben hangoztatott közkövetelés elől, mely azt állította fel törvényhozási teendő gyanánt, hogy a állami anyakönyvvezetés behozatala következtében jelentékenyen megapadt lelkészi jövedelmekért az állam méltányos kárpótlásban részesítse a papságot.

Nemcsak a közvetlen érdekelt papi és egyházi körök, de maga a társadalom is mint méltánylandó követelést állította fel a lelkészi fizetések megjavítását, s csak helyeseljük, ha a kormány végre maga is belátta e kérdés rendelkezésének szükségét.

Ugyanílyan megítélés alá esik az igazi hitelszövetkezetek ügyének állami rendezéséről szóló javaslat is.

Nem kívánunk ezutal sem egyik, sem másik javaslat felett bármily kritikát gyakorolni. Majd ha a javaslatok a Ház asztalán lesznek, ugy is módunkban áll azok részletes méltatásába bocsátkozni. Ezutal csak azért soroltuk fel e kérdéseket, hogy nagyjában tájékozottassuk az olvasókat a kormány tervei felől.

Am, ebből a szempontból tekintve a kérdést, egyáltalán nem lehetünk abban a helyzetben, hogy megdicsérjük a kormányt, mint a hogy cselekszik ezt épen e kérdések kapcsán azok a lapok, a melyek mindennel megvannak elégedve, a mi a kormánytól származik.

Az országgyűlés jelen ülészakának még hátralévő részét tekintve, határo-

zattan soványnak mondhatjuk ezt a kormányprogramot és alig hisszük, hogy maga a törvényhozó testület — a reá nehezedő közkötelességek szempontjából — meglegedve lehetne ezzel a módfelett szűkös programmal.

Igaz ugyan, hogy a kiegyezési szerződés is napirendre fog kerülni s ez maga elég anyagot szolgáltat néhány hónapi parlamenti működésre, ámde erre meg a hátralevő időszak teljesen elégtelen, a kormány kétségkívül csalódni fog ama feltevésében, hogy még a nyári szünet előtt a kiegyezési javaslatokat letárgyalathatja az országgyűlés mindkét házában.

Különösen, ha arra az ominózus kvótára gondolunk, talán még a kormánypart részén is jogos aggodalommal tekinthetnek a javaslat sorsa elé, s a parlament ellenzéki pártjai a nemzet tulajdoni többségének parancsszava előtt hajolnak meg csupán, ha teljes erejükkel fognak küzdeni a kormány ismeretes kvóta-javaslatá ellen.

Ez a küzdelem elhatározó jelentőségű lesz ugy a kormány, mint a pártok életében és talán maga Bánffy Dezső sem hiszi, hogy a nemzet és az ellenzéki pártok csak ugy lóhalálában haladjanak át egy oly közkegyesség felett, a mely Magyarország provinciává súlyosításának újabb eszközeit akarja az osztrákoknak kiszolgáltatni.

A „DEBRECZEN” TÁRCAJA.

A feleség.

— A „Debreczen” eredeti tárczája —

Írta: VÉRTESI ARNOLD.

Cselényi Bertalan arvaszéki ülnök tántorogva jött ki a főispán szobájából. Eleinte verte a mellét, hogy ő becsületes ember, de mikor a főispán kijelentette, hogy két nap alatt rendben legyen az arvak dolga, vagy másképp . . . akkor egészen összeesett a hetvenkedő ember s alig tudta, hogy jött ki az ajtón.

Már látja, hogy a főispán ki akarja tekerni a nyakát. Nem volt elég neki Rozsos főszolgabíró, most már az arvaszékre kerül a sor.

— Meg akar fosztani engem is a kenyereimtől? — aggódik Cselényi Bertalan s törlögeti homlokáról a veríték cseppeket.

Czudarság. Igazán czudarság. Könnyű az olyan mánásnak beszélni, a kinek hatvanezer forint az évi jövedelme. Az pöffeszkedhetik, hogy egy fillér idegen pénznek sem szabad az ember kezéhez ragadni s hogy ő így meg ugy ki fogja tisztítani a vármegyét minden szeméttől.

Mintha ez a vármegye csupa szemét volna. Mintha nem mind tisztaságos uri nemzetiségekbe való volna a tisztikára. Hiszen Cse-

lényi is elmondhatja, hogy ő nem zsivány, ő nem lopott, nem rabolt, Isten tudja, hogy maradt az az arvapénz a kezén. Emlékszik, hogy be akarta adni az arvapénztárba, de akkor jött az a szemtelen Weinberger, nem akarta tovább prolongálni a váltót, fizetni kellett.

Am rendbe hozta volna ő ezt a dolgot ugyis, csak időt hagyjanak neki. Csak időt . . . De két nap alatt honnan teremse ő elő azt a pénzt.

Nincs már barátság, komisz az egész világ, hiába teszi ki a lelkét a tenyerére, nem ír már alá neki senki váltót. Hazudozik ez is, az is.

Főkép mióta rossz híre költik. Mert a pletyka nem marad a vármegyeház falai közt, hanem tovább száll, végig az egész kis városban. Az utczán láthatja az emberek arcáról, hogy ha lottak már valaait. Még a hajdu is a vármegyeház kapujában másképp köszön, mint egyebkor. Csakugy immel-ámmal.

A kaszinóban Zamory Kálmán, a rendes partnere nem akar ma vele kártyázni s Cselényi Bertalan nem meri megkérdezni, hogy miért?

Ugy rémlik neki, mintha minden ember kitérne előle. Ő azonban nem akarja mutatni, hogy észreveszi. Nem akarja elárulni csüggedését. Hetvenkedve, hangosan beszél. De nem marad ott sokáig, hanem haza megy s teljesen megtörve roskad egy székre.

Nem is próbál semmit, föl sem keres

senkit. Ugy is hiába. Nincs itt más menekülés, mint a pisztoly. Igazán borzasztó, ilyen rongyos másfé ezer forint miatt. Neki, a ki valamikor ur korában egy este is elkartyazott másfé ezer forintot.

Hiszen ha megvolna még a dombegyházi birtoka, majd másképp beszélne akkor. Nem paczkazna akkor vele a főispán. De a szegény embert az ág is húzza. Nyomorúság ez az élet. Jobb is volna nem élni.

Keze már a pisztoly után nyúl, de reszketve húzza vissza. Nem, nem, még nem szeretne meghalni. S ilyen gyalázatosan. Holta után meg fogják huzozolni, szidják, leköpi, neve belekerül az ujságokba, olvasni fogják mindenütt: a sikkasztó, a gazember!

Kinosan vergődve emelgeti fejét, mintha már szájaig érnének a habok, melyek megfuiással fenyegették. Hát csakugyan lehetetlen megmenekülni?

Egy módját még tudná. Ha az asszony szólna a felesége. Annak a szavára talán megnyihúlna a főispán haragja. De miképp hozza elő ezt a kényes dolgot? — Hogy tegyen arról említést? Hogy mondja az asszonynak?

— Menj te, te rád hallgatni fog. Leánykorodban bolondult utánad. Kiszaladozott hozzatok a tanyára. S talán meg ma is. Eh, a grófok is csak emberek. Azoknak sincs taplóhól a szivük. Ha te szólnál neki, ha te könyörögnél. . .

Rettenetes ám így beszélni. A szegény

A bolgár állam pénzügyi kalamitásai mindinkább nagyobb mérvet öltenek. Az állam hivatalnokok egy részét elbocsátották, úgy annyira, hogy a miniszteriumok egyes osztályaiban csak a főnökök maradtak meg. A fejedelmi udvar személyzetének létszámát is jelentékenyen apasztották. Az állam kincstár üres és a folyó kiadásokat is csak a legnagyobb nehézséggel tudják ellátni, mert a szükséges pénzek a nemzeti bankból mint előlegek folyó számlára vételnek fel. A múlt évben az állami kiadások 12 és fél millió frankkal emelkedtek fölül a bevételeket, a kereskedelmi mérleg 24,2 millió frankkal több behozatalt tüntet fel, mint kivittet.

A bolgár kabinet lemondása.

A bolgár közelet dolgai megfeneklettek. És ebben nagy része van annak a könnyelműségnek, melyet Sztoljov és társai a portának a macedonai kérdésben tanúsított agresszív magatartásával szemben tanúsítottak. Hozzájárult ehhez még az a körülmény is, hogy a fejedelem opportunisztikus családi politikája és a Sztoljov-kabinet oroszbarát politikája között a bécsi látogatás óta oly annyira kielesedtek az ellentétek, hogy a bolgár kabinet elnöke és a fejedelem között a viszony tarthatatlan lett s a miniszterelnök e tarthatatlanság tudatában kénytelen volt beadni a kabinet lemondását.

E lemondás történetével már csak azért is hosszasan foglalkozunk, hogy kellően megvilágíthassuk azt a fejtelenséget, mely Bulgária közeletében lábra kapott. Ferdinand fejedelem a múlt héten Filippopoliszból Szófiába érkezett, hogy innen Bécsbe ránduljon. Szándékának kivételében azonban a Sztoljov-kabinet váratlan lemondása akadályozta meg. Sztoljovval tárgyalni, de meg Szent-Pétervárral is értekeznie kellett, hogy a lemondott miniszterelnök esetleges makacssága folytán szükségessé leendő intézkedésekhez megkapja a direktívákat s elejét vegye minden oly félreértésnek, melyek az orosz-bolgár szövetséges viszonyra hátrányosakká válhattak volna.

Szent-Pétervárra tehát haladéktalanul futárt küldött, Sztoljovot pedig az udvarba

hívatta. És ekkor megtörtént az, ami fejedelmkedésének rövid ideje alatt még nem történt meg vele: a lemondott miniszterelnök a meghívásra betegeget jelentett és nem ment a fejedelem elé. Ferdinand ekkor személyesen akarta meglátogatni a beteg miniszterelnököt, de mikor erről Sztoljov értesült, megüzente a fejedelemnek, hogy nem fogadhatja, mert a gyermekei is betegek.

Ferdinand ez udvarias magaviselettel szemben a legnagyobb türelmet tanúsítva, utazott el székvarosából, anélkül, hogy az új kabinet megalakítására csak gondolt volna is. Némelyek ezt a türelmet a szent-pétervári diplomáciával hozzák kapcsolatba.

Nem akarunk most a kabinetválság kiszámíthatatlan esélyivel foglalkozni, csak annyit jegyzünk meg, hogy ez a pillanat Sztoljovnak bizonyára legalkalmasabb volna a visszavonulásra. A macedonai kérdés veszélyei, melyek Szerbiát is Bulgária ellen ingerelték, a török csapatösszpontosítás a bolgár határon, melyet télenül nezett, még Sztoljov híveit is megingatta, a román-bolgár diplomáciai torzalkodások már-már oly bonyolulttá tették a helyzetet, hogy a disztelen bukas kikerülhetetlen lett volna.

Mac Kinley üzenete.

— (A spanyol-amerikai konfliktus.) —

Az Unió elnökének üzenete ma végre a washingtoni kongresszus elé került. Az üzenet nem hagyja erős megrovás nélkül Spanyolországot a Maine hajó katasztrófája és a kubai állapotok miatt, de hangja mégis békélyesebb, mint várták. Fölhívja a kongresszus figyelmét arra, hogy Spanyolország Kubán a felkelőknek fegyverszünetet adott és kifejezi azt a reményt, hogy ez intézkedés megszünteti a sziget sok baját. De rögtön hozzáteszi, hogy ha ez nem következik be: az Unió ebben eddigi akciójának igazolását fogja latni. Az üzenet tehát a döntést elhalasztja a fegyverszünet folytán, amit a spanyol kormány az utolsó pillanatban rendelt el Kubán, mint azt már legutóbbi számunkban jelentettük. Ezt a javaslatot az európai diplomácia tette Spanyolországnak s a nagy követek e propropozíciója után Gullon külügyminiszter

azonnal a regenskirálynőhöz ment s telefonált Sagasta miniszterelnöknek is, a ki azonnal összehívta a minisztertanácsot. Két óra hozsaszat tartó tanácskozás után a miniszterek fölhatalmazták Blanco tábornokot, — hogy a fegyverszünetet, a saját belátása szerint megállapítandó időtartamra adja meg.

Woodford amerikai követ tanácskozott Gullon külügyminiszterrel, az eredménnyel láthatólag meg volt elégedve. A fegyverszünet következtében azt hiszik, hogy a háború kitörésétől e pillanatban nem kell tartani. A diplomáciai kar a kivívott eredménnyel nagyon meg van elégedve.

Az elnök üzenete határozottan visszautasítja azt, hogy a kubai felkelők hadviselő hatalomnak ismertessenek el, minthogy az e pillanatban inopportunistikus volna, de helyesnek tartja az Egyesült Államok fegyveres beavatkozását abban a mértékben, amint azt az elnök szükségesnek fogja tartani, hogy Kuba szigetén az ellenségeskedéseknek vége vettessek és ott állandó kormány biztosítsák.

A kormány hitelt kér Kuba inséges lakosságának segélyezésére. Az üzenet kifejti ezután, hogy a Maine katasztrófájának az ügye az elnököt behatóan foglalkoztatja. A Maine elpusztulása a havannai kikötőben megmutatta, hogy Spanyolország nem képes az Egyesült Államok, valamint más országok hajóinak azt a biztosságot nyújtani, amelyet elvárni jogosítva vannak. Az üzenet elismeri azonban, hogy Spanyolország, amennyiben az a kortez különös akciója nélkül lehetséges, tagadja, hogy bármi része volna a Maine elpusztulásában és mély sajnálatát fejezte ki, hogy a szerencsétlenség spanyol hatóság alá tartozó kikötőben történt. Az elnök kijelenti, hogy Kubán a háborúnak véget kell vetni.

Az üzenet e szavakkal végződik: Ez üzenetnek megszerkesztése után kaptam tegnap azt a hivatalos értesítést, hogy a spanyol régens királyné utasította Blanco tábornokot, hogy a béke megkönyítése végett hirdesse ki a fegyverszünetet, amelynek tartamát és részleteit még nem közölték. Ezt a tényt — meg vagyok győződve — önök gondos figyelmükben fogják részesíteni. Ha ez az intézkedés céljának megfelel, a mi aspirációink, mint egy keresztényen, békekerető nép

lángpirosra festi a Cselényi Bertalan arcát. Érti, hogy milyen lealázó volt ez a lépés. Az ő felesége menjen könyörögni Hadhazy István grófhoz?

De nincs más menekülés. — El kell veszni, főbe lőni magát. Vagy így, vagy úgy. S lassan, vontatva megszólítja az — asszonyt:

— Irma te, hallod?

A hervadt, sápadt arcza, lesóványodott, lompos fiatal asszony kijön a másik szobából s várja, hogy mit akar mondani férje.

Sejti, hogy valami nagy baj van, már tegnapelőtt óta oly szerfölött izgatott Berti; de annyi bajuk van nekik, hogy már egészen befásult. Nem is kérdezősködik csak némán, komoran várja, míg férje megszólal:

Hörögvé, tompán jön ki abból a szó:

— Hivatalom, becsületem oda lesz, ha te nem segítesz Irma.

— Jezusom! — sikolt a szegény asszony.

S reszket egész testében. De nem tudja, hogy segítsen? Már minden zálogban van, az órája, a karperece, a gyűrűk, még az ezüst kanalak is.

— Hát megint valami foglalás?

— Ha csak az volna — nyög a férfi. — De érted meg, fegyelmi vizsgálat, hivatalvesztés. Koldulni mehetünk. Talán még rosszabb is: a börtön.

Halálsápadtan mereszi reá szeméit az asszony. Az ijedség még a hangját is elvette.

— A főispán megtehetné, hogy lassan öröszeszem a fizetésemből a hiányt, — ölti

tovább a szót a férfi. — De tudod, hogy ellenségem. Ha azonban te, te szólnál neki...

Tantorogva kapott fejéhez az asszony — En?

— Ha értem nem, legalább a gyerekekért — könyörgött a férfi.

A küszöbön épp akkor jelent meg s bekandikált a másik szobából a legnagyobb gyermek, egy ötéves vézna, gyöngye fücska, kezében letört fejű falovacskával.

Az anya odarohant s ölébe kapta:

— Szegény, szegény gyerekeim!

A férfi csüggedten horgaszította le a fejét, de szeméi kémlélve száltak át a nő felé.

Az sokaig tartotta ölébe szoritva kis fiát végre nehéz sóhajtással elbocsátotta.

Egyetlenegy szót sem szólt, egy pillantást sem vetett a férjére, csak kiment. Leakasztotta a szekrényből legjobbkiménő ruháját. Tavalyi volt már az is és kissé kopotás, de ez volt a legesinosabb. Egy darabig nézte tompa, elboruló szemekkel, aztán remegve visszaakasztotta. Ma már késő. Hat óra körül jár az idő. Majd holnap.

De másnap még jobban elveszett bátorsága s még szorongóbb szívvél állt a szekrényből kivett ruha mellett. Eszébe jutottak a régen elmúlt idők, mikor ostoba leányfejjel ábrándozott a daliás, szép, fiatal grófról, ki heves szerelemmel ostromolta szívét. Aztán az a nap, mikor a gróf átölelte derekát s forró csókot nyomott ajkaira. Azután a kiabrándulás, mikor a felbőszült apa reá támadt a grófra:

— Mit akar a leányommal? Nőül akarja kérti?

S a gróf hoozása, mentegetőzése. Bizo-

nyára. kétségkívül, csak előbb otthon atyjával kell értekeznie.

Szive összefacsarodik a szegény nőnek még most is ha arra gondol. Óh, a hitvány sohasem jött többé feléjük! És most ő menjen fölkeresni azt az embert? Beszéljen vele nyajasan, alázatosan, könyörögjön neki talán még mosolyogjon is reá?

Rettenetes utálat szállja meg a szegény asszonyt. Undorodik attól a hatalmas, nagy úrtól, a kinek csak játéktárgya volt az ő szerető fiatal szive s a ki oly ifjan megölte benne a hitet, a reményt, a boldogságot s a kihez neki most esdekelve kellene mennie. S undorodik ettől a másik nyomorulttól, a ki férje volna, de a kihez csak daczból elkese-redésből ment nőül s a ki miután minden nyomorúságon keresztül hurezolta, most ilyen alávaló utra kényszeríti.

De a gyerekek. Istenem a gyerekek! Azokért meg kell tenni. El kell tűrni minden szegényt, ő méltósága tréfáját enyelgését talán még csókjait is. Mert ő méltósága nagy udvarló még most is. Olyan daliás, csinos fiatal ember még most is. Elbizakodott helykén mosolygó arcát, a mint végigsétál az utcán, akárhányszor láthatta az ablakon át Cselényinél.

— Istenem, vajjon hogy fogad? — aggódik a szegény asszony.

S remegő egész teste. Vajjon hogy? Szemtelenül vigyorogva? Vagy gunyosan elutasítva?

Mintha látna a gögös főurnak arcát. Mintha ki olvasná a szeméből:

— Eh, mit keres itt jó asszony? Hat év előtt kellett volna jönnie, mikor még szép

aspirációi, teljesülni fognak; ellenkező esetben ez újabb igazolása lesz annak az akciónak, amelylyel foglalkozunk.

Az üzenetet úgy a szenátus, mint a képviselőház vita nélkül a külügyi bizottságokhoz utasította. — A szenátus elnapolta üléseit.

Nagy szerencsétlenség Verespatakon.

Szomorú ünnepre virradt Verespatak bányaváros népe. Az ugynevezett: ezárinai mütő egy éj folyamán a vízvezető csap mellett kiszakadt s a háromezer négyszögöl területű, óriási víztömeg három-négy óra alatt szétrombolta az összes aranytörő zuzdákat, őrházakat, bányaműveket, magával sodorva a zuzó-érezkeszletet, beiszapolva a lapályokat s koldussá téve hosszú időre a bányászattal foglalkozó nép egész légióját.

A váratlan katasztrófa részletei itt következnek:

A verespataki aranybányák érez-zuzó malmainak hajtására egy katasztrális hold és ezerháromszáz négyszögöl területen mesterséges tavat létesítettek annak idején, a melynek a víztömege telt állapotban körülbelül megfelelt annak a vízmennyiségnek, a mennyit a Dunz medre a budapesti lánczhid mellett a folyó szélességének megfelelő kvadrátban tartalmazhat. A vizet a tóból óriási csappon becsatolták le a malmok mellett elvonuló mederbe, csak épen akkora mennyiségben, a mekkora a kerekek hajtására elegendő volt.

A katasztrófa napján negyven ércszuzó malom kelepelt-zakatolt vígan a meder mentén s nem gondolta volna senki, hogy egy éj folyamán, a következő nap reggelére csak a beiszapolt, nyomtalan, pusztá helye marad a roppant költséggel létesített bányaművek egész vonalának.

A katasztrófát a mesterséges tó vízvezető csapja mellett támadt szakadás okozta.

Már a múlt évben mutatkozott a csap mellett repedés meg szivargás, de akkor észrevették s a bajt nagy költséggel idejében elhárították. A csap mellett való repedés betömése azonban úgy látszik, nem sikerült teljesen, a helyreállítás nem volt tökéletes, mert a víz azt a részt alámosta és kiszakította.

Ejjel tíz órakor tört ki a veszedelem. Meszszire hallható, felelmetes zúgással ömlött alá a rengeteg víztömeg; pehelyként kapva föl és ragadva tova a zuzómalmokat, őrházakat, színeket és egyéb épületeket, kerekestül, talpastul, mindenestül. A bányaművek alkatrészeit darabokra szedte vagy tördelte s a zuzómalmoknál felhalmozott arany tartalmu; drága és nehéz zuzóércz tömegeit úgy széthordta és betemette az iszapba, hogy az ércz-halmoknak a helyét sem sejtetni ma.

A veszedelem első negyedóráiban mozsarlóvessékkel figyelmeltették a népet a katasztrófára. Talpon volt az egész város, kezeit tördelő, jajveszékkel néppel teltek meg az utcák, de segíteni semmiféle emberi erő nem tudott.

Éjfélután egy órakor esőndesült az áradat zúgása két órakor pedig teljesen elhalt. Az óriási tó medencéje már akkor üres volt. A hold fénye bevilágította a pusztulás egész területét, amelyre alig lehetett ráismerni. A katasztrófa valósággal megváltoztatta az egész bányaterület kinézését.

A hatóság még az éj folyamán kiment a pusztulás színhelyére, de a romboló áradat ellen semmit sem tehetett. A károsult nép vizsgálata maradt egyetlen feladatuk, a mire szükség is volt, mert a nép valósággal örvénygött, a midőn látta, hogyan sodorja magával a víz egész keresményét, vagyonát. Voltak, a kik az épülettel határos rohamukban neki iramodtak a pusztító árnak s az éjszakát betöltő hangos sirással követték a vizek felett fel-fel bukkánó malmaik roncsait. Az ilyeneket a hatóság karhatalommal tartotta vissza a biztos pusztulástól.

Reggel, amidőn a kár hivatalos felvétele megkezdődött, konstataáltak, hogy a mütő alatt 3—4 kilométer távolságban elhelyezett negyven kerékzúda teljesen odalett, vagy úgy meg rongálódott, hogy használni lehetetlen. A szétbordított épületek és zuzóművek alkatrészei szétördelt darabokban hevertek a beiszapolt réteken, a hova azokat a vágató áradat sodorta.

A heti aranytermelésnek a zuzdák pusztulása révén elvont hasznát negyven—ötven ezer forintba teszik és ebben az összegben nincs benne az egyeseknek okozott, ezrekre rugó kár, a tó helyreállításának költsége és

az elszabadult, nagy költséggel gyűjtött v. z. készlet értéke.

Csupa szegény embereket ért a szerencsétlenség, akik hosszú időre a mindennapi kenyerüktől estek el s egy éjen át hajléktalan vagyontalan, keresetmód és szerszám nélküli koldusok lettek. Zuzdáikat s maguk erejéből újra építeni nem bírják, mert azokat részben örökölték, részben egy emberélet megtakarított árán szerezték és azták s kiterjedt családjuk fentartóiként gondozták.

Nagy részvétet keltett a katasztrófa híre az egész környéken s a szerencsétlenül járt bányász nép segítségére hatóságilag tettek lépéseket.

TARKA ÉLET.

Dal a husvéti örömről.

Előre örvendtem a szép husvéti napoknak.

Milyen jól elfogom tölteni az időt kedves gyermekeimmel.

A hivatalba nem kell elmenni, így szabad leszek. Kedves nőmmel s kis fiammal sétálok kimegyünk a zöldbe, megnézzük az ebredő tavaszt stb.

Husvét első napján boldogan keltem fel: — Asszony, készítsd ki az ünneplő ruhát. Ma mulatunk.

Feleségem a remélt örömköltés helyett így szól hozzám:

— Ugy! könnyű azt mondani! De vajon hol van az én ünneplő ruhám? Ugy-e szeretnéd, ha most elegáns, divatos ruhában sétálnál velem, de persze, kell a pénz szivarra, borocskára, de a hü, szerető feleségnek nem jut pénz ruhára, kalapra...

Sirt. Öszintén megvallom, hogy némi szemrehányást tettem magamnak. Talán mégis kellett volna valamint aldoznom kedves feleségem örömeire.

A husvéti ünneplésre félre tett 15 frt-ból elővettem egy 5 frtost és meghatottan mondtam:

— Ugy édes aranyosom: Akármilyen ruhában is nagyon tetszel nekem! Itt van 5 frt egy divatos kalapra!

Feleségem lovagias ajánlatomat több csókkal jutalmazta.

fatal lány volt, nem most, ilyen fonnyadtan, aszottan.

Kézbe temeti arcát, de nem tud sirni, csak száraz szemmel, égő arccal, fuldokló lélegzettel ül ott.

A gyerekek bejönnek a másik szobából s féltéken bameszködvá nézik anyjokat. — A legnagyobb fücska mégis oda mer menni és siránkozó hangon megszólítja:

— Mama!

Az asszony fölriad. Meg kell tenni, ki kell üríteni a ke-erüség poharát fenéki. Meg kell váltani férje becsületét, gyermekeinek az életét. Meg kell tenni.

Kiküldi a gyereket és sietve felöltözik. Idegesen tépi a fesűvel gyönyörű, hosszú arany haját. Csak hamar, hamar. Fel, hogy nem lesz ereje rá, ha sokáig tart.

Egy pillantást vet még a tükörbe, mikor felöltözött. Sovány, beesett arca lázas pirosságban ég. Talán még sem csunyult meg valami nagyon. Talán maradt még valami a régi vonásokból. Szemei még fénylenek. Dus szöke haja még a régi.

Reszkető kézzel tüzi fel fejére kalapját. Gyermekeit meg sem esőkolja, csak elrohan hazulról.

A főispán bosszusan fordul huszárja felé, midőn ez egy uri asszonyságot jelent be, ki a méltóságos ural beszélni óhajtna.

— Ereszd be.

Már kora reggel óta egyre alkalmatlankodnak a méltóságos az emberek. Mindenkinél van valami kérni valój. Hát ez mit akar?

De megdöbbenve hátrál, amint megpillantja a beépőt. Siralmas, szinte visszatartó

látvány az a fölpipezett asszony kopottas selyemruhában, a beesett arccal, a mint mosolygóni iparkodik s remegve dadog egy pár szót:

— Nem ismer már a méltóságos ur ugy-e?

— Oh kérem, kérem, hogyné — felel a gróf zavartan s helyet mutat a divanon.

De az asszony csak állva marad.

— Az uram ügyében jöttem esedezni.

S lángoló arcát még sötétebb pirosság önti el.

— Az ura ügyében? — szól a gróf, növekvő zavarral.

— Cselényiné vagyok.

— Ah, igen, egészen elfelejtettem.

Igazán nem tudtam, hogy kegyed itt lakik s hogy ez a férje. Csak félve, hogy főispán vagyok s kegyedet nem láttam sehol... De foglaljon hát helyet, kérem...

Cselényiné leült. A gróf reá szögezte szemeit, mintha a régi szépség nyomait keresné, mely egykor úgy ingerelte és hevítette szívet.

Pillantásuk találkozott s az asszony remegve sötötte le szemeit. Hadházy István gróf ajkai körül alig észrevehető mosoly futott át, félig szánakozó, félig gunyos mosoly s abban a mosolyban mint könnyű tüst szállt tova a múlt emléke.

Ő méltósága nem szól, de pillantása mintha azt mondta volna:

Ne féljen, A mi elmúlt, az már örökre elmúlt. Ne kezdjük újra.

— S az uram? kérdé a nő reszkető ajkkal. Nagyon szegények vagyunk. Nincs egyebe, csak a fizetése.

A gróf homloka ráncokba húzódott. Hi-

degen, csaknem megvető mozdulattal ment az íróasztalához, kinyitott egy fiókot s kiolvasott egy csomó bankjegyet.

— Ezt még ma fizesse be férje az árva pénztárba. Ez előleg, melyet havi részletekben fog törleszteni a fizetéséből. Szerencsémnek tartom, hogy kegyednek szolgálhattam.

Csak ennyiből áll, a mit ő méltósága mondott. Semmit többet. Egy szót sem a multról.

A nő zokogva rebegett valami köszönetet s mélyen megalázva távozott, ámbar ő méltósága igen udvariasan kikísérte egészen az előszoba ajtajáig. Ott kint támolyogva megállt egy perczig szegény asszony a lépcsőnél. Az jutott eszébe, hatha leugorna innen s lent a lépcsőház márványkoczkáin szétloccsanna agyveleje?

De nem ugrott le. Három gyerek várja otthon. Haza kell menni.

Kétség és remény közt ingadozva, lázasan aggódva jött eléjébe a férje. — Az asszony szóltanul odadobja az asztalra a pénzt.

Sötéten, gyanakodva tekint rá a férj, az tán lehorgaszta fejét s meghunyászkodva nyul keze után, hogy megcsókolja.

— Oh, te megmentő angyalom!

A nő elkapja kezét s undorodva fordítja félre fejét. És újra eszébe jut, mily jó volna meghalni!

De már a másik szobából hallatszik a gyermekek vidám zajongása:

Mama, mama!

Élni kell tovább.

Egy esők előttem sokat ér, hát még több! Nos 5 frtert busásan kárpótolva voltam.

Feleségem a jó kedvemet látva, kihozta Misi, Pistát és Lajesit.

Nagyság szerint őket felállítva, így szólt:

— Kedves Peterkém, drága macskám! Nézd, itt vannak kedves gyermekeink, oly szépek, oly aranyosak.

Bennök a te kedves vonásaidat látom, nézd, kedves macskám, neked is kellene ám szép csipő, új kalap.

Adj részükre is egy pár frtot. Megvallom, keblem, szép gyermekeimet, esőkolni való eseményemet látva, nem kis büszkeségtől dagadozot.

De mégis haboztam. Adjam oda a husvéti mulatságra felre tett utolsó főresek.

— Kedves fiam — szóltam lágyan feleségemhez — van még igaz pár forintom, de azt egy kis mulatságra szántam, nem adhatom.

— Hogyan — kezdett újra a sirásba kedves nóm — te mulatni akarsz, míg szeretett gyermekeink aznak, fáznak, kopott ruhákban, rossz csipőkben járnak. Szinte látom őket, a mint kinos betegség gyötri.

S visszavonulni kezdett. — Itt van — kiáltam kétségbeesve — itt van utolsó 10 frtom!

Csemetém, csuppanó esőkkel jutalmazták apai szeretetemet.

De a jutalom nem sokára bekövetkezett. Halás gyermekeim anyjak tanácsára majdnem egy akó vizet öntöttek — husvéti öntözés gyanánt — nyakam közé.

Nekem boldogan mosolyognom kellett a gyengéd meglepetéshez!

S így tehát otthon töltöttem a husvétit ünnepeket szerető gyermekeim körében, hasznosan és ocsón szórakozva.

Melyhez hasonló jókat kíván

Kronika író

Színház.

Lili.

Tegnap este zsúfolt ház előtt került színpadra a bájos és fülbemászó zenéjű s poétikus szövegű Lili operette, melynek czimszerepét K a p o s i Józsa játszotta. Régi jó véleményünk fölé nem csak hogy megmaradt, de fokozta azt mai kedves alakításával s örömmel tapasztaltuk, hogy most még kedvesebb, még bájosabb mint ezelőtt. — Hangja tisztább esengésű, bár a magas trillákat nem bírja, ennek dacára megerősíti azt a véleményünket, hogy a debreczeni közönségnek kedves soubrette énekesnője lesz.

Színpadra léptek oriai tapsvihar fogadta s ez meg-meg ujult, midőn tisztelgőtől kapott virág ajándékokat számára átnyújtották. A II. fejev. végén s a nagymama szerepében tökéletes alakítást nyújtott. Sajnos, hogy a keret nem volt méltó hozzá, mert Bartha és Szenták nagyon gyöngye partnerek voltak. Csak Sziklay tartotta az ő szokott humorával állandó derűtségben a közönséget s jól esett Tanay vidor arcát a sok unott férfi szereplő között láni. Az előadás mindazon által mindvégig gyönyörködtető volt, de nem is lehetett másként, mert Lili egyike a legkedvesebb, legpoétikusabb daraboknak.

Az új baritonista bemutatkozása. A színtársulat utjonnan szerződött baritonistája Mezei Péter szombaton mutatkozott be a debreczeni közönségnek. A Gésák című operettben Reginald Fairfax tengerész tisztet fogja játszani.

A debreczeni színészet száz éves jubileuma. Debreczen város október 23-án készül megünnepelni az itteni színészet száz éves fennállásának emléket. Egy tegnap tartott értekezlet elhatározta, hogy ezen a napon matiné rendeznek fényes programmal este pedig a színházban díszelőadást tartanak fővárosi művészek és művésznők közreműködésével. A debreczeni színészet száz éves történetét G e r e s s y Kálmán tankerületi főigazgató írja meg.

Szép Meluzina. Rubos Árpád színtársulatunk egyik nagy tehetségű kedvelt tagja a napokban felutazott Budapestre, hogy a Vigaszínház »Feri kisasszony« cz. előadásán jelen lehessen. »Feri kisasszony« ez évadban nem kerül színpadra az idő rövidsége miatt, mert színtársulatunk jelesebb tagjai »Szép Meluzina« nagy mértékben látványos színdarabra készülnek, amely előre láthatólag nagy sikert fog aratni, úgy, hogy több napot igénybe vesz a már csak 2 hetig tartó időnyből.

A nagybeteg tragika. Jászai Mari színművészetünk büszkesége, mint sajnálattal értesülünk beteg. Balkarjan egy daganat támadt, melynek gyógykezelése miatt orvosai tanácsára két nap előtt a városligeti fasorban levő dr. Grünwald-fele szanatóriumba vétette fel magát. Az orvosi vizsgálat a balkar belső felületén egy alképletet talált, melynek kiirtása szükségesnek mutatkozott. A műtétet ma délután dr. Barta és dr. Irsai egyetemi tanárok végezték dr. Kubinyi segédlete mellett. A műtét narkózis mellett folyt le. Az alképlet eltávolítása után rostos daganatnak (fibroma) bizonyult. A szerencsés lefolyású műtét után a művész csakhamar magához tért és környezetével társalogni kezdett. Miután a sebet bekötötték, a beteget egy első emeleti kórszobában helyezték el. Teljes fölgyógyulása néhány hetet vesz igénybe.

Színházi műsor:

Pénteken leszállított helyarakkal Hadak utja.

Szombaton Gésák, operette.

Vasárnap délután: Trilbyk, bohózat. — Este: Rezervisták, énekes vigjáték.

Hétfőn: Kis alamuszi, operett.

Kedden: Ciferás, operett.

Szerdán: Lili.

Csütörtökön: Aszalai uram leánya.

Pénteken, szombaton, vasárnap: Szép Meluzina, látványosság.

Ujdonságok.

* Védjük meg választó jogunkat! Az a törvény, mely a választói jog gyakorlását az adófizetési kötelezettség pontos teljesítésétől teszi függővé — azt rendeli, hogy a választók névjegyzékébe azok véssenek fel, akik előző évi adójukat legkésőbb f. év április 15-ig teljesen befizették. Most ez a határidő veszedelmesen közeledik. Felhívjuk tehát elvtársainkat, hogy legszebb polgári jogaik megvédésére igyekezzenek adójukat az említett hatánapig befizetni, nehogy e mulasztás miatt elveszessék polgári jogaik gyakorlásától.

* Rendkívüli bizottsági közgyűlés fog 1898. évi április hó 21-én d. e. a Debreczen sz. kir. városnál megtartatni, a mikor a Kisujtca 1757 sorszámú Áron féle teleknek továbbá a Szechenyi utca 1804 sorszámú Antal féle teleknek a város részére megszerzése ügyében névszerinti szavazással lesz hivatalosan dönteni a közgyűlés.

* Utczák fásítása. Simonffy Imre polgármester, a ki a város belterületének fásításait vezeti, a mostani tavaszon Miklós és Hatvan utcán rendelt el legnagyobb arányú fásítást. Minket utczán a kuttól lefelé a kocsit burkolat két oldalán egymástól 17 méter távolságra egy-egy sorfat ültetnek.

* Az Andaházy-Szilágyi örökösökhez Csiky Lajos hittanár az Andaházy-Szilágyi nevelő intézet helyettes gondnoka felhívást intéz, amelyben arra kéri őket, hogy az Andaházy-Szilágyi és a Nadányi családok lezármazottjait, első sorban pedig a márczius 16-diki gyűlésen jelen volt rokonok, folyó április hó 14-én csütörtökön d. e. 8 órákor a főiskolai tanári gyűlésteremben összejönni szíveskedjenek, mert épen az érdekelt családok gyermekeire nézve nagyérdékű dolgok várnak elintézésre.

* Emeletről leejtett gyermek. Tegnap a Varga utcán dr. Márton Kálmán ügyvéd cselédjé az emeleti ablakban játszott az ügyvéd alig 1 éves leányával s a kis gyermeket, a fiatal házaspár szemefényét kiejtette a kezéből, úgy hogy a kis ártatlanság az ablakból az

udvar porondjára esett. Elképzelhető izgatottság támadt az egész házban, sőt az utcán is tömegbe verődött a nép, amely kíváncsian tolokodott a szerencsétlenség helyére, míg az időközben oda érkező Pósalaky Mihály r. biztos el nem oszlatta a tömeget. — A kis gyermeket dr. C s i k o s S á n d o r vette gyógykezelés alá és azzal, hogy a kis gyermeknek nem lett komolyabb baja, megnyugtatta az egyetlen gyermekükért aggódó szülőket.

* Az alsó-szabolcsi Tiszai ármentesítő társulat 1898 évi április hó 20-ik napján délelőtt 11 órákor Debreczenben a társulat hivatalos helyiségében (Szechenyi-utca 1760. sz. alatt) rendes évi közgyűlést tart, a közgyűlést megelőzőleg ugyanott igazgató választmányi gyűlés fog tartatni.

* Apa és leánya. Bán József úg. nőt ma reggel a Csemete-utca 5-7 sz. házában egy felreosó helyen fölakasztva találták. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy Bán azért követte el az öngyilkosságot hogy leartóztatását tegye lehetővé. Az ügynek ugyanis kinek felölt leánya van, borzasztó bünt követelt el gyermekén. Ezért a leány keserves napokat élt át, már két ízben akart véget vetni életének. Tegnap heves jelenet volt apa és leány között, miáltal Bán felesége is tudomást szerzett a borzasztó esetről. Erre a leány elrohant hazulról és azt kiáltotta vissza, »Soha többé nem látok elve! Az asszony pedig azzal fenyegette férjét, hogy följelent a rendőrségnek. Bin nehogy a rendőrség kezei közé kerüljön, felakasztotta magát. A holttestet beszállították az orvostani intézetbe.

* Két trup cigány Debreczennek tart.

Két trup cigány találkozott Debreczen határában. Hová morék? Debreczenbe a vásárra. Mink is odatartanánk. Az atyafiak csakhamar megértették egymást és összeszövetkeztek, aztán megírták a közös vagyonszerzési szerződést. Megérkezvén Debreczenbe, nem is várva a vásárnapos időket, a vállalkozó szellemű Farao ivadéka, hozzálatott az anyagi jövő biztosításához. Az adakozó embertől szép szóval kértek, amit így nem kaptak meg azt csunya szó nélkül elvittek. Több kez többet lop, s csakhamar nagy halmozat verődött össze a nemes munka eredménye képen. Az egyik cigány úgy találta, hogy az ő háza népe jobban ért a mesterséghez s átértézte, hogy a szövetség hátrányos. Osztozunk. Az osztózás közben a cigányok meg akarták lopni egymást, s így bekövetkezett az egyetlenség. A rövid ideig tartó békéltárgyalások eredménye kilátszik onnan, hogy kiűtött a harc. Így került testvér testvér ellen. A nagyhatalmu rendőrség azonban beleavatkozott a dologba, s nem engedte, hogy vér fojjon a zsákmányért, hanem azt mondta, hogy: ne bántsdok egymást more, a lopott jószágok se tied, se övé. Azonfelül, hogy a zápor eső meg ne ártson nektek, méltó elszállásról gondoskodva lesz. Na pajtas, nekünk beütött a vásár még vásár előtt.

* A szultán vejéi. Nemrégiben megírtuk hogy a szultán középső lányát, Naime hercegnőt Kemaleddin pasához, Ozmán pasa második fiához adta nőül. A pleznai hős legidősebb fia, Nureddin pasa szintén Abdul Hamid egyik leányát Zeki hercegnőt kapta feleségül, míg legifjabb fia a 18 éves Dzsemal tegnap a szultán parancsára eljegyezte magának Naile hercegnőt, a szultán legkisebb leányát. A különben oly szeszélyes szultán ahatatosan megtartja tehát azt az esküt, amelyet annak idején Ozmán Pasának tett. Plezna hősies védelme alatt a szultán megfogadta, hogy ha vitéz fővezére, aki orosz fogságba jutott, elve tér vissza Konstantinápolyba, akkor a legmagasabb kegyekben részesíteti. Mikor Ozmán pasa szerencsésen visszatért a török fővárosba, a szultán a palota kapui előtt személyesen fogadta a fővezert Ozmán pasa a kalifa megpillantásakor labához akarta magát vetni, hogy kegyelmét kérje, de a szultán megölelte a vitéz hadvezért és mialatt többször megcsókolta homlokát, így szólt: Gyermekeid az enyimek lesznek s az enyím a tied. Ugy is lett, Ozmán három fia a szultán három

leányát vette feleségül. — A harminczéves Nur-uddin már hadosztályparancsnok, a huszonöt éves Kamaledin tábornok és a tizennyolczéves Dzsemál már őrnagy. Mindhárom a damnad előnevet viseli, a mi annyit tesz, hogy királyi vő. — Abdul Hamid nagyon gyöngéd családapa és leányainak a házait személyes felügyelete alatt rendezteté be. Máséket lehetne elmondani arról a pompáról, amelylyel a nagyur leányait körülveszi. Mindegyik hercegnő új palotát kapott a Yildiz kioszk alatt levő Kurucezme városrészben a Bosborus partján. A házakat tökéletesen egyformán építették és rendezték be. Mindegyik hercegnő egy-egy nagyobb birtokot kapott Skutari közelében, amelyek mellett nagyszerű tenyészistállók vannak. Kézpénzben nem kaptak a hercegnők hozományt. Ellenben 28000 ezüst piasztér tüpénzt kapnak havonként, azonkívül a szolgaszemélyzet legnagyobb része a Yildiz kioszkból kapja fizetését és a császári konyha száz személyre való nyersbúst, főzeléket gyümölcsöt és egyéb konyhai kellékeket szállít a hercegnők konyhájára. A császári hercegnők házasságukkal nem vesztik el rangjukat és ennek fejében férjeik kötelezték magukat, hogy soha második feleséget nem vesznek, noha ezt a korún megengedi. A lakodalmi ebéden mintegy nyolcz millió értékű arany edény és evőeszer volt az asztalokon. A lakodalmi után operaelőadás volt.

* Ingyenes jogvédelem a szegényeknek. A legtöbb szegény embernek azért nincs kedve a jogát törvény útján keresni, mert fél a nagy perköltségektől, mik sokszor felemészítik azt az összeget, mit a pör sikere esetén megítélnek neki. A szegény néposztálynak ezen a nagy baján akar segíteni egy humanus és életrevaló tervvel az Aradi Nemzeti Szövetség. Programjába, melynek megvalósításához legközelebb nagy erővel fog hozzá, felvette a szegények ingyenes jogvédelmét is. Ez utóbbi intézmény tervezete még nincs megállapítva. Valószínűleg úgy lesz, hogy a szövetséghez forduló szegények ügyeit az intézményre jelentkező ügyvédek fogják képviselni, a kesz kiadásokat pedig a szövetség pénztárából fogják megtéríteni. Az érdekes humanus intézmény tervével az aradi nemzeti szövetség igazgatósága már egyik legközelebbi ülésén foglalkozik.

* A kassai ereklyekiállítás. Husvét vasárnapján volt a kassai 48-as ereklyekiállítás megnyitása. A múzeum a Ferencz József téren nemrégiben épült iskola háttérig termét foglalja el. A följáró folyosót a királyi pár arczképe díszíti. Magában a múzeumban 1266 relikvia van, melyeket százhuszonhatan adtak össze. Az első teremben g. Kreith Béla gyűjteménye van, a II. és IV. terem a nyomtatványok okmányok és képek tárlata, a III. ikkban vannak elhelyezve a hadműveleti emlékek és ereklyék az V. és VI. szimu szobákban a felső magyarországi múzeumban őrzött 48 emlékek, a VII. terem pedig tisztán a Kossuth emlékének van szentelve. A kiállítás megnyitását mise előzte meg. A megnyitó beszédet Fabian János alispán mondotta, meltatva a 48 as idők eseményeit, amelyeknek a jelenlegi kiállítás legfényesebb tanubizonyosága.

* A rendőrség a szociálisták ellen. Tegnap reggel a fővárosi rendőrség a szocialdemokrata párt három legtevékenyebb vezetőjét letartóztatta. Ezek a munkás segélyző egy-let tisztviselője Szabó Béla, az asztalos szaklap szerkesztője, Szabó Albert és Czinder Károly csizmadia mester, a párt egyik legjobb szónoka. G a r l a t h y r. kapitány kihallgatásuk után a főkapitányság azon határozatát közölte velük, hogy a főváros területéről mindenkorra ki vannak tiltva. Ezen határozat ellen az illetők védője Dr. Polacsek ügyvéd fellebbezett, aki is a kiutasítottak érdekében Garlathy r. kapitánynál is közbenjárni, de eredménytelenül. Hir szerint a legközelebbi időben a pártvezetés még több tagját is szándékozik a rendőrség a fővárosból kiutasítani. A vezetők körében már beszéltek is, hogy első sorban Scheuerman Márton a beteg péoztár tisztviselője, Schwarc Márton pékmester, aki csak most töltötte ki

izgalás miatt a reá szabott két havi fogház büntetést és Ruzicska Manó szücs mester azok, a kiket a rendőrség intézkedése első sorba fog érni. Valamennyien buzgó tevékenységet fejtenek ki a kárt körében. Nem érdektelen megemlíteni, hogy a fővárosi rendőrségnek a szocialista mozgalmak elleni fellépése politikai szempontból is befolyást fog gyakorolni. Az osztrák képviselő Skarret Nándor, ki Scheuer letartóztatása alkalmával nála mint vendég és így szemtanú volt, az osztrák szocialdemokrata párti képviselőket táviratilag tanácskozára hívta össze, elutazása előtt pedig párthívei előtt kijelentette, hogy ő és pártja minden rendelkezésre álló eszközzel megfogják akadályozni a kiegyezés létrejöttét mindaddig, amíg Magyarországon a szocialisták ellen hozott kivételes intézkedések be nem szüntettetnek.

* A cseh zengeréjra vonatkozólag, a melyekről a »Debreczeni« újdonsági rovatában csipős megjegyzés tétellett az illető fötéri vendéglőnek egy vendége azon megjegyzést kívánja tenni, hogy igenis mulattatta ott a vendégeket egyetlen egy szál 13—14 éves cseh fűcska, kellemes hangjával és hárfájával, és elszomorító dolognak tartja azt, hogy ilyen valaki fennakadni tud, most ugyan miért ne szabadna debreczeni embereknek egyszer egy cseh nótát is meghallgatni egy rövidke óra hosszáig? mert ne szabadna egy cseh fűcskának pár krajczár keresetre szert tenni? Ugyan mit mondanánk és hogy esne nekünk az, ha az emberek másutt is ily türelmetlenek lennének, ha p. o. nem engednek meg, hogy a mi drótos tótjaink az országból az egész világot bevándorolva kényerüket megkeressék, és arra kényszeríték őket, hogy árva és nyitra megyében maradjanak és ott keressék meg kényerüket, és azért ha az utóbbiakat eltűrik másutt, akkor legyünk mi is türelmesek mások iránt. V. V.

* A szőke kis Mariska. Nyiladozó, rózsabimbó; libbenős kicsi kurtá szoknyácskában járt, vidám volt, hangos kacagásban, piruló mosolyában telt minden öröme annak az egypár embernek, aki most nappal-éjjel siratgatja a szőke kis Mariskát. Egy hónapja is elmúlt már, egy hónap telt keserű fájdalommal, hogy a szép leánykát kint az udvaron látták a szülői. Akkor pattant ki az első szál ibolya a virágos kertben, azt apogatta. Aztán hívták, szólították szeretettel. Nincs; nem volt sehol. És kerestek kétségbeesetten, nincs zug egész Nagyszalontán, ahol ne kerdezték volna a kis Csermák Mariska felől. Nem látta senki, nem tudott róla senki. — Komédiás népség vonult akkor keresztül a városban; kint az országuton mintha látták volna arra járó emberek, hogy egy durva ember káromkodva csitogott egy szép, szőke zokogó leánykát. . . . A kis Mariska apja elunta a sok kétséget, keserűséget. Most hivatalos uton keresteti mindenfelé a kis leányát az országban. Szőke, kék szeme van, tizen négy esztendő, suhogásra vasalt piros karton ruha volt akkor rajta. . . .

* Tagsági sorsolás a műcsarnokban. Az országos magyar képzőművészeti társulat, mint minden évben; úgy ez idén is rendez sorsolást tagjai számára. Euttal összesen 7500 fit értékű nyerepnynt sorsolnak ki 22 nyerepnyertékre osztva, melynek fejében a nyerek a tavaszi tárlaton kiállított magyar művek között választhatnak. A sorsolás április hó 18-án d. u. 4 órakor lesz az új műcsarnokban.

* A naivság netovábbja. B e r g e r György és Fränkel Alfred hannoveri művészek álltak a napokban a berlini törvényszék előtt, a hova egy fiatal leány majdnem hibetetlen naivsága miatt kerültek. Berger, az alakító művész állás nélkü lévén, idejét rendszerint a Bauer-féle kávéházban töltötte, a hol a legkülönbözőbb művészek gyűlőhelye van. Itt találkozott egy fiatal leánnyal, valami Z. nevű, nemreg Délmetországból Berlinbe szakadt kisasszonnyal, a ki valami gyemekkertész női állást keresett s e mellett zenét is tanult. — A fiatal leány, aki úgy látszik még teljesen megővta ártatlanságát, egyszer feketéjé szűcsöltte a kávéházban, amidőn a művész az ő asztalához telepedett s beszélgetni kezdett

vele, ami a leányt szerfelett büszkévé tette mivel számos fiatal kollegája köszöntötte a művészt. A »művész« szemei megakadtak a briliáns fülbevalókon és gyűrűn, amiket a leánytól kért amez ürügy alatt, hogy majd valami ékszerésznel megtisztíttatja. A leány a kétszáz markát érő ékszereket át is adta s pár nap mulva, amikor azok már valamelyik berlini zálogházban hevertek, ismétellen kértet de a »művész« mindig csak azt mondta, hogy még mindig az ékszerésznel vannak, Berger bemutatatta azután a másik vadol. művészt is, Fränkelt, aki mindjárt elkérte a leánytól aranygyűrűjét azért, hogy az a másnapi rendezvoursra eljőjön a Müller-kávéházba. A lány megjelnt, de a művész nem mutatta magát. Pár nap mulva találkozott vele a berlini pályaudvaron, ekkor meg a művész a legbáratlanságokban elvette a leány selyemkendőjét azzal az ígérettel, hogy a gyűrűt es kendőt majd egyszerre adja vissza. Bergerrel is találkozott a leány Berlin egy: utcáján s ekkor ellopta a leánynak 100 markát érő arany óráját es lánczát és meg 3 markát kért a leánytól azon a czimen, hogy közzé teszi a lapokban; hogy egy arany óra es láncz elvezzett. Persze a becsületes megtaláló nem jelentkezett. Végre azonban megis lepre került a két művész a berlini törvényszék mindketőt elítélte.

* Borhamisítók büntetése régen. Egy német lap legutóbbi számában a következő érdekes reminiscenzenciát közli: A bornak ólomczukorral való hamisítása már évszázadok óta ismeretes és a törvény legszigorubb intézkedési még mai napig sem voltak képesek a visszaéléseket teljesen megszüntetni. A Württembergben 1896-ban kiadott tilalom keve et használát, mint ez a kormányok 1706 augusztus 10 én a stuttgarti hatóság által közzetett íteletéből kitűnik, mely szösz szerint a következőképp hangzik: »Daczára annak hogy a birodalmi törvények 1696-iki üdvös intézkedési tiltják a bornak lithargyriával (ólomczukor) és egyéb ártalmas festőanyagokkal való hamisítását és ez jelentékeny pénzbir-sággal és a vétség nagyságához képest fogház testi- és halálbüntetéssel sújtott a hercegségben, mégis akadt egy Dhrst János Jak ab nevű ember, a ki ezen hercegség néhány helyiségében a szomszédos Essingenben és másutt rossz es savanyu 1702, 1703-iki borokat fenti anjaggal pincolt. Beható vizsgálataból kitűnt, hogy ezen hamisítás következtében néhány ember komolyan megbetegedett sőt néhány meg is halt, mert is méltó büntetesképp a fenti hamisító az itteni szék-városban lefejeztetett, a borhamisításról irt könyvei le oglaltattak és a hóhér által elégettelek, továbbá a merges bor megsemmisítése által minden további bajnak eleje vétetett.«

* Egy fiatal Hercules. Serajevóban általános feltűnést kelt óriási testakata által egy Bejavics Simon nevezetű Resny faluba született 16 éves parasztlú — Az ifju Hercules 202 cm. magas, mellbősége 103 cm., fejmértéke 62 cm. és keze 72 cm. széles. — Ezen, 107 kiló nehéz ifju a legnagyobb terheket játszva hordja. Egy impressaris a közel jövőben a fiatal óriással egy nagyobb körutrá indul.

* A történelmi hazugság. Amikor az ismeretes berlini diadalmi oszlop nyugoti oldala díszítését tervezték, I. Vilmos német császár sehogy se akart beletörődni a művész tervébe. E szerint ugyanis a dombormű nyugoti oldala azt a jelenetet ábrázolta, amikor Reile francia tábornok Napoleon ismeretes levelét átnyújtja a császárnak, meg pedig úgy, hogy a császár, a trónörökös s az egész kíséret vágatva közeledik a tábornok fele, ki lováról le szállva várja a császárt. Hiába magyarázta a szobrász, hogy ez a kivétel mily rendkívül alkalmas a művészi jellemzésre, a császár ezzel a rövid kritikával ütötte el a dolgot:

— De hiszen nem igaz En nem ültem akkor lóháton, hisz az nem illik ily fogadásnál, változtassa meg!

Meg is maradt amellett s csak a relifekről elmondott értekezés után sikerült a szobrász-nak arra bírnia a császárt, fogadja el a tervet. Végre is hajtották, de a császár sohasemnyilatkozott másként, mint történelmi hazugságról,

Leütötte a villám. Nyiregyházi táviratozzák nekünk! Tegnap óriási vihar volt. Közben a villám a határban beütött Sallay tanyájába. A villám Sallayt megölte, nejét és leányát megsebesítette, házat pedig fölgújtotta.

* A Tömöri Zsuzsa regénye. Már két ízben megemlékeztünk arról a szép asszonyról, ki 20 évvel ezelőtt elment Debreczenből Konstantinápolyba és ott férjhez ment, — boldog családi életet élt mindaddig, míg férje a török asszonyok hálójába került és — mint felesége írja — eltörökösödött. A még mindig szép asszony ekkor szomorú leveleket írogatott hazá, melyekben keserű panaszokban tört ki és zúzott szívével elhagyni készült az ő boldogsága temetőjét. Debreczenben lakó testvére megértvén a keleten lakó asszony boldogtalanságát, szeretetteljes levelben hívta haza Debreczenbe, hol kipihenheti szenvedéseit. Most újabb hír érkezett Konstantinápolyból. Hazájón a szép asszony, de nem magában, hanem férjével, ki lemondott a török asszonyok iránt érzett vonzalmáról. Addig sirt, addig könyörgött Tömöri Zsuzsai az ő élete párjának, míg szerelmét visszanyerte. Ezt írja maga testvérenek és a jó testvér örömeiben már tegnapelőtt meszeltette azt a kis hajlékot, mely a kis időre megtévedt férjet és feleséget befogadja. És mivel Debreczenben nincsenek török asszonyok, — valószínű, hogy Tömöri Zsuzsa regénye a hazajövetellel be lesz fejezve.

* Árad a Tisza. Húsvét vasárnapra virradóra a Tisza-Szolnokon kilépett a medréről s a báró Wodianer-féle óriási földterületet, a melyet a szolnokiak évről-évre haszonbérletnek csaknem teljesen elöntötte. A víz még folyvást árad. A fenyegetett házak lakói hatósági segítséget kértek.

Táviratok.

Királynéknak nyári üdülése.

Erzsébet királyné Stefánia főhercegnővel a nyár folyamán egy-két hetet Balaton-Füreden fog tölteni, a hol már most hozzáfogtak a készülődésekhez és a királyné lakosztályait a legnagyobb kényelemmel látják el.

A tavaszi tárlat megnyitása.

A tavaszi nemzetközi kiállítást dr. Wlascics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter esztendőnkön f. hó 15-én délután 5 órakor nyitja meg. A megnyitáson a meghívottakon és az orsz. magyar képzőművészeti társulat tagjain kívül 2 frt belépődíj mellett a nagyközönség is jelen lehet. Pénztéktől kezdve a kiállítás minden nap reggel 9-től esti 9-ig nyitva van egy korona belépődíj mellett. Vasárnap délután 1—6 óra közt a belépődíj 20 kr.

Elmélkedések.

Végre is mi közöm nekem ahhoz, hogy a büszke kaballerók és a kalmár jankók öszszekaptak Kuba miatt? Az én almomat ez nem fogja zavarni, hádd verekedjenek, hádd löjék egymás bajait, legalább van miről írunk s utóvégre is nem allunk semmiféle közelebbi öszszeköttetésben azzal a két nációval.

Ilyen gondolatok jarnak a fejemben, a midőn elolvastam a mai vashingtoni és new-yorki haburut jósló híreket. Hiszen Kuba miatt érdemes haburuskodni, ha egyébert nem hat a kubaszivarokért és a kuba rumért.

Azután meg egyet vettem észre. Minden egyes jelentésben egy-két lapnak a czime előfordul, mint a melyeknek nyilatkozata döntő befolyást gyakorol a diplomácia közlekedésében. Jól mondta Rákosi Jenő márciusi 15-én, hogy a sajtó ma nem mint mondan szokás a h e t e d i k, hanem az e l s ő n a g y h a t a l o m.

Ma körülbelül így keletkeznek a haburuk. Valamelyik diplomata a nemzetközi érintkezés módjában valami csekély hibát, vagy incoerectséget követ el. Ezért kapna egy ortt és vége. Amde másnap megjelenik a lapokban egy vezércikk ezzel a czimmel; Leleplezések

Huszonégy óra múlva a Havas ügynökség utján a világ lapok ismertetik az ügyet s többé kevésbé harezias kommentárokkal kísérik az első lap vezércikkét.

Negyvennyolc óra alatt 3419 újságíró szerelné meginterviewolni az illető követet: vagy a megsértett állam hadügyminiszteret. Ezek közül kettőnek nagy protekció aran sikerül a méltóságos és kegyelmes urak magas színe elé járulniok.

— Jó reggelt kegyelmes Uram.
— Jó reggelt. Mi jót hoz?
— Alázatosan esedezem én a N. I. H munkatársa vagyok s miután lapunk olvasóinak milliói feszült kíváncsisággal és érdeklődéssel várják a haburus hírek ezafolatát vagy megerősítését szeretném, ha kegyelmeséged...

— Szóval meg akar interviewolni.
— Legalázatosabb szolgálja kegyelmes uramnak. Bátorokodom.
— Hat viivoljon.
— Hogy aludt kegyelmeséged?
— Köszönöm jól.
— Ah, ez jó jel.
— Mire nézve?
— A haburu elmaradására nézve.
— Igazán?

— Gondolom. Mondja csak kegyelmes uram, mit tart ezen ügy felől? Sikerülni fog a békét fentartani, vagy haburu lesz?
— Ha mind a két félnél meg lesz a béke iránt való hajlam, akkor nem lesz haburu, ellenben, ha a hangulat harezias lesz, — akkor a békét nem fog lehetni fentartani.
— Kegyelmeséged igazán szellemes. Ajánlom nagybecsű figyelmébe a N. I. H, holnapi számát.

— Isten önnel.
Bebocátják a másik újságírókat is.
— Alázatos szolgálja kegyelmes uram,
— (Idegesen) Jó reggelt.
— Ha Kegyelmeséged megengedi, egy néhány kérdést bátorokodom
— Mindig zavarják az embert. — Kérdezzen.

— (Köhög, félre: Rosz omen, a miniszter ideges, biztos haburu.)
— Hat kérdezzen, mit akar tudni?
— Azt kegyelmes uram, hogy lesz-e haburu.

— (Dühösen.) Már megint az a haburu? Nos igen, hát lesz.
— Köszönöm, igen köszönöm, kegyelmes uram.

— Vigye az öroög.
Másnap a két irányadó hirlap vezércikkben közli az interviewát, természetesen 3—4 oldal bő kommentárok kíséretében. — Ilyen fontos dolgot természetesen azonnal meg táviratoznak a szélsőrsa minden irányába, tehát az ellenséges ország hirlapjainak is.

Ezek külön kiadásban hirdetik, hogy most már elkerülhetetlen a haburu, mivel az ellenséges állam minisztere azt mondta egy újságírónak, hogy lesz haburu.

Következik az ultimatum, 48424 sürgöny váltás, arról, hogy az amerikai követ készül már hazajönni, de meg kell várnia a következő napot, mert az inget a mosóné még el nem hozta stb.

A legrosszabb dolga természetesen a közönségnek van, a mely nem tud kiigazodni az egymásnak ellentmondó hírek tömegében. Hanem azért mohón olvassa a lapokat s ha végig olvasta egy nap érkezett távirati tudósításokat, akkor meg épen ott van a hol az a bizonyos hitsorsos: nem tud semmit.

Tehát leghelyesebb annak a bizonyos miniszternek hitelt adni, t. i. ha békere hajlanak a kedélyek, akkor béke, ha haburura, akkor haburu lesz.

Az egész világot most csak ez érdekli, ez hozza lázba, mert hát borzasztóan nagy-szerű lenne egy ilyen tengeri csata.

A két ellenséges állam: Spanyolország és az Unió pedig nagyban készülődik a komédiára, a büszke kaballerók szini előadásokat rendeznek s mert nincs pénzök, hát öszszemulátják, az amerikaiaknak meg igen sok

pénzök van, csak úgy szavazzák meg egymás után a milliókat.

Annymira elmergesedtek az állapotok, hogy békés kiegyenlítés alig lehetséges mar s ugy lehet, mához egy-hétre már barei krónikát írunk a yankék és kabellerókról.

IRODALOM.

Petőfi-Album. (A Petőfi társaság megbízásából szerkesztették Bartók Lajos, Endrődy Sándor és Szana Tamás. Az Athenaeum irod. és nyomdai r. t. kiadása. Ára fűzve 6 frt, diszkötésben 8, pompás celluloid kötésben 10 fr.) Fél-század előtt rügyfakadás idején kelt ki a véráztatta magyar földből a szabadság plántája. Káprázato napfényben fűdött s a lelkesedés melege táplálta. S aztán vihar jött, rettenetes fergeter, amely végig söprött hazánkon s letarolta legszebb reményeinket. S hosszú esőnd allott be. De a fél-század előtt megtestesült Ige újból feltamadott s ma a magyar nemzet szabadon, büszkén ünneplheti és ünnepli meg a magyar szabadság születése napját. E dicső napnak emlékéhez fűződik örökre a szabadság lánglelkű dalnokának, Petőfi Sándornak a neve. A kultusz, a melyet a magyar nemzet e névvel fűz, a legszentebb, legmagasabb: a maga geniuszát, nemzeti létének ósforrasát tiszteli és dicsőíti benne. S midőn a Petőfi társaság általános nemzeti szépirodalmi célokot kívül a Petőfi kultusz ápolását és terjesztését tűzte ki magának feladatul, nemzeti missziót vállalt magára, a melyért hála és elismerés illeti meg. A Petőfi kultusznak egyik ragyogó momentum az, a melyben a Petőfi társaság közkincsévé teszi mindazt, ami értékeset és szépet írók és művészek produkáltak Petőfi dicsőítésére. — A Petőfi Album, mely most hagyta el a sajtót, méltó arra, hogy ereklgyűjteménynek tekintse minden magyar érző ember. Akikre a Petőfi társaság az Album szerkesztését bízta, jogos önérzettel mutathatnak rá, hogy megbízásuknak híven, a magas szeszű czélnak megfelelően tettek eleget. Öszszgyűjtöttek a Petőfi Albumban a legérdekesebb egykorú följegyzéseket s a modern magyar irodalom termékeiből mindazt, ami a költő életének és műveinek megvilágítására szolgálhat. Elvonult előtünk az egész — fájdalom oly rövid korszak, a melyen Petőfi lángesze és lánglelke nagy és jelentős része volt egy örökké emlékeztető nemzeti mozgalomnak. Oly írók, mint Jókai, B. Eötvös József, Arany János, Gyulai Pál, Gr. Teleki Sándor, Szana Tamás, Endrődy Sándor, Bartók Lajos, Vámbéry Ármán Vajda János és számosan a régibb és ifjabb írói gárdából, akiket e nagy geniusz inspirált, festőink legkiválóbbjai, Munkácsy Zichy Miklós Roskovits, Lotz stb. áhitattal és szeretettel járultak hozzá, hogy a Petőfi kultusz, a nemzet dalnokához méltón nyilatkozzék meg és terjedjen szerteszt az országban kunyhókban és palotákban. A 260 oldalra terjedő nagy negyedret alaku Album külsőleg is méltó ahhoz a nagyjelentőségű emlékhöz, a melynek szolgálni hivatala van. Az Athenaeum r. t. híven kiadói tradícióhoz a melyeket még Emich Gusztávól örökölt, a ki Petőfi öszszes költeményeinek első kiadója volt, büszkeségét helyezte abba, hogy a tartalom gazdagságához a keret is illő legyen, Oly emlékkönyvet kap a kezébe a magyar közönség a Petőfi-Albummal, a mely mindenkoron ébren fogja tartani a mai nemzedéknek is a legnemesebb kultuszt a melynek hazafi csak áldozhat; a nemzeti geniusz kultuszát.

Női életpályák. Mindez ideig hiányzott irodalmunkban oly könyv, mely vezetől szolgálhatna mindazokra az életpályákra, melyek ma a nők számára megnyílhatnak. Bod Péter és Székely István vállalkoztak megírására és a feladatot becsülettel oldották meg. Megtudható ebből minden, a mit az élet harcából részét kikérő nőnek tudnia kell, azt is, mit a nőmanczipáció számára nyújt. A könyv a Franklin-Társulatnál jelent meg és ára kemény kötésben 80 kr.

CSARNOK.

A pápa.

Irtá : Jean Rameau,

A végtelen sima rónán egyedül magaslott, hasonlóan egy dombokkal borított nagy templomhoz. Oriás, színe mesésen nagy tölgyfá volt, melynek rengeteg törzséből, mint valami kolosszus tagjai indultak ki a mohával egészen elrejtett sötét ágak.

A legszebb fa volt a vidéken, a legöregebb, a legszembetűnőbb. Az utasok messziről mutogatták egymásnak, ahogy a matrózok a világító toronyt mutogatják.

Pápanak hívták.

Miért pápanak? Senki sem tudja. Bizonyosan mert nagyon magas volt, tekintélyes és komolyan ünnepélyes a tövében elterülő lapos rónán.

Es a pápa, mintha tudomása volna a szentséges névről, melyly az emberek ajánlódzókat meg, mialatt számtalan karjait kiterjesztette a szerény nyirfákra és a törpe fenyőkre, olyan volt, mint egy zöld főpap, mely a nyáját áldja meg.

Egy augusztusi nap kora délutánján, mikor a magasból tűző sugarak forró dicsőfényvel arasztották e, a pápa két fiatal teremlést látott megállni maga alatt: mert a pápa látott, érzett, gondolkodott csak úgy, mint egy ember, a babonás parasztek hite szerint.

Jól ismerte őket. Rőzsegűjtők voltak. Egy fiatal legény és leány a közeli faluból. Az egyiket Louisnak, a másikat Cadettenek hívták. Már gyermekkorukban házasságot ígértek egymásnak, mialatt száraz galyakat szedgettek a rónán. És minden este, mielőtt megörnyedve a rőzse alatt hazamentek volna megálltak a pápa alatt, azután leültek egyik gyökerére, az egyik moha-pamlaghoz hasonlóan kényelmes gyökerére.

E napon izzadságtól gyöngyöző homlokukat törülgetve telepedett le a két tarlózó és a helyett, hogy a síkságon szerteheverő szárazfa szedéséhez fognának, lefeküdtek egymás mellé.

A hőség tikkasztó volt. A pápa nagylelkűen meglengett legyezőszerűen szétterjedt ágait s enyhe szellővel csókoltatta meg az alvó legyeket kipirult arcát.

Annyiszor és olyan édesen csókoltatta, hogy a két rőzsegűjtő meg napl mentekor is aludt.

— Louis! Louis! kiáltott föl hirtelen Cadette és megdörzsölte csodálkozó szemét. Nézd már letűnik a nap!

Louis fölriadt. Egy pillanatig mind a két ten elamultan álltak.

— És a rőzsénk? nyugtalanodott Cadette. Most már nem szedhetünk, kifogytunk az időből.

Nagyon szerencsétleneknek érezték magukat, látva, hogy az alkony meglepte őket, mielőtt csak egyetlen galyacska is szedtek volna.

De Louis fölemelte fejét.

— Annál rosszabb a pápanak — monda ezuttal neki kell adoznia.

Es ujjával a magasba mutatott, egy egészen fekete, lombtalan száraz ágra, mely egy nagy megbénult tagnak látszott az alkony utolsó pillanatainak rőzsas pirjában fűdő többi ág közt.

II.

Már régóta gondolt Louis, ki alapján vásott ficzko volt, erre az elhajt ágra. De a fa tekintélye mindaddig tartózkodást parancsolt neki.

Hozzányulni a pápához? Milyen szentségtörés! A vidék rőzsegűjtői inkább fáradiak naphosszan s átkutattak egy mérföldnyi kerületben a pápa. Kétségkívül mindnyájan ismerték ezt a száraz ágot, melyből harmincz kötésre való fa is kikerült volna. De schasem merészkedtek hozzányulni. És gyónás közben rossz gondolatokkal vádolták magukat, ha nagyon is sokáig szegezték tekintetüket erre a száraz

ágra és simogatták a valukra vetett balta nyelét.

Ex este azonban Louis nem habozott. Ledobta a sapkáját, lerugta a papucsait. Övébe dugta a fejszét és miután tekintetével megmérte az ág magasságát, mászni kezdett a pápára.

— Mit csinálsz? kiáltá Cadette. Oh nem, szerencsétlen! Gyere le.

Dühösen rohant a jegyeséhez, hogy megakadályozza a kegyeletet sértő eszelekedésében.

De Louis már fent volt a magasban. Könnyedén kuszott fel, megkapaszkodva a galyakba, végig menve rengeteg vastag ágon, mint egy bogár, melyet a szalmaszál hosszán láttunk felmászni.

Es Cadette remegett, imára kulesolta kezeit.

Louis megérkezett a cselhoz. Lába alatt volt a száraz ág. Nyeregre ült az affölött elnyúló ágra. Balkezevel megfogta a feje fölött magaslót a jobbal a fejszeje után nyult.

— Oh! nem! nem! kiálotta Cadette alrémülten.

Louis azonban nem hallgatott rá.

A lemenő nap sugaraitól elvakult szemekkel, kezében a fényes, sárgás villámként villogó baltával sujtott erősen, ütemesen, könyörtelenül.

Batran sujtott. Az ismételt fejszecsapások koppanása messzire elhangzott és a vas kegyetlen marcangolása közben szereteszt röpült a forgács, mintha egy vadállatiasan főkonczolt test darabjai volnának.

A madarak elnémultak. A magasban az ágak megmozdultak, mintha látni akarnák hogy mi történik.

A nap mind lejjebb szállt. A fa törzse már fekete volt.

Egyszerre Louis elsápadt. A tölggy koronája legfelül pirba borult, mint egy haragos homlok.

Ekkor a fiatal legény karja még dühösebben kezdett sujtani. És az ág, a súlyos, a sötét elhalt ág a megszokad rostok roppanását hallotta.

— Louis! — kiáltotta alórol Cadette.

De Louis még egy utolsó, kétségbeesetten erős csapást mért. Most aztán az ág lassan meghajolt, elvált törzsetől és hangos suhogással, melyől megremegetek a szomszédos ágak, lezuhant.

De egyidejűleg kettős kiáltás hangzott föl. Mikor a levágott száraz ág leesett, az az ág, melyen Louis ült, hirtelen fölcsapódott, földobta Louist a levegőbe, aki a terebélyes lombok között, mint egy labda gurult le.

— Istenem! — kiáltotta Cadette.

Louis pedig rémülten; nehezkésen esett le a levágott ág galyaira, összetörte magát közöttük.

(Folyt köv.)

Debreczeni lóversenyek.

— április 13.

(Folyt és vége.)

Második nap, vasárnap április 17-én.

I. Nyeretlenek versenye. 1200 korona. Egyleti díj. Tavolság 1200 méter.

1. Gr. Dégenfeld Imre 3é. p. h. Lala. 2. Ugyanaz 3é. p. k. It's curious 3. Hummel Árpád száz. 3é. p. m. Napos fv. 4. Br. Bánffy Albert 4é. stp. m. Griff. 5. Gr. Pejacsevich Albert 3é. p. k. Fée. 6. Ugyanaz 3é. s. m. Diszpoglar. 7. Geist Gáspár 3é. p. m. Menelik. 8. Ugyanaz 3é. p. m. Chimay hercegné. 9. Br. Pletzger Rud. fhdn. 3é. s. k. Pebble. 10. Ugyanaz 3é. s. k. Golden Residue. 11. Burger Sandor 4é. s. m. Kriterion fv. 12. Liptay B. Klári.

(Elzárattott 12 nevezéssel.)

II. Totalisateur-verseny. 1700 korona. Egyleti díj. Tavolság 2400 méter.

1. Gr. Dégenfeld Imre 3é. p. h. Lala. 2. Ugyanaz 3é. p. k. It's curious. 3. Ugyanaz 3é. s. m. Kökény. 4. Beóthy Pál 4é. s. h. Aristoteles. 5. Gr. Pejacsevich Albert 3é. stp. m.

Dalfy. 6. Ugyanaz 3é. p. m. O hó. 7. Geist Gáspár 3é. p. m. Fodrasz. 8. Ugyanaz 3é. p. m. Menelik. 9. Br. Pletzger Rud. fhdn. 3é. s. k. Golden Residue. 10. Ugyanaz 3é. s. m. Rainbow. 11. Aurger Sandor id. stp. k. Kisbér öcsöce. 12. Liptay B. Nyiri-Bicskás.

(Elzárattott 12 nevezéssel.)

III. Eladóverseny. 1200 kor. Egy. díj. Tav. 1600 m.

1. Gr. Dégenfeld Imre 3é. p. h. Lala 200 kr. 2. Ugyanaz 3é. p. k. It's curious 2000 kr. 3. Ugyanaz 3é. sz. m. Kökény 2000 kr. 4. Ugyanaz 3é. p. k. Bec Auer 1200 kr. 5. Hummel Árpád száz. 3é. p. k. Torontál 1200 kr. 6. Beóthy Pál 4é. s. h. Aristoteles 600 kr. 7. Gr. Pejacsevich Albert 3é. p. k. Margit A. 2000 kr. 8. Ugyanaz 4é. p. m. Dalfy 2000 kr. 9. Merhal Ernő száz. id. fek. m. Pasztor fv. 600 kr. 10. Br. Szentkereszty Pál 3é. s. m. Pazar fv. 1000 kr. 11. Geist Gáspár 3é. p. m. Menelik 1000 kr. 12. Ugyanaz 3é. p. k. Chimay hercegné 1000 kr. 13. Br. Pletzger Rudolf fh. s. k. Pebble 1000 kr. 14. Mr. Blue 4é. p. k. Juliette 3000 kr. 15. Flohr János száz. 4é. p. h. Hurrah 600 kr. 16. Burger Sandor id. stp. k. Kisbér öcsöce 2000 kr. 17. Liptay B. Bokás 800 kr.

(Elzárattott 17 nevezéssel.)

IV. Nyulasi gátverseny. 1400 korona. Egyleti díj. Tavolság 2400 méter.

1. Semsey László 4é. p. k. Vivandiere. 2. Hummel Árpád száz. 4é. p. k. Torontál. 3. Gr. Bethlen Károly 4é. fek. m. Hegyes fv. 4. Gr. Pejacsevich Albert 4é. p. k. Rosico. 5. Tholnay Reginald 4é. p. k. Bella II. 6. Br. Szentkereszty Pál 4é. s. m. Buksi. 7. Geist Gáspár 4é. s. h. Limlom. 8. Ugyanaz 4é. s. k. Dogarasso. 9. Br. Oletzger Rud. fhdn. 5é. p. m. Zaun könig. 10. Liptay B. Bunkó. 11. Ugyanaz Enigme.

(Elzárattott 11 nevezéssel.)

V. Nagy akadályverseny. 1700 korona (melyből 1200 korona államdíj és 500 korona egyleti díj.) Tavolság 4800 méter.

1. Gr. Bethlen Károly 4é. fek. m. Hegyes fv. 2. Perczel József tabornok id. stp. h. Galád. 3. Gr. Pejacsevich Albert 4é. p. k. Olyan. 4. Merhal Ernő száz. 6é. p. m. Fidler. 5. Tholnay Reginald 4é. p. k. Erdő Szépe. 6. Br. Szentkereszty Pál 4é. sm. Buksi. 7. Geist Gáspár 4é. s. h. Limlom. 8. Ugyanaz 4é. sz. m. Kakadu. 9. Br. Pletzger Rud. fhdn. id. p. h. Nevermind fv. 10. Liptay B. Csehi.

(Elzárattott 10 nevezéssel.)

Nyilt-tér.

Alapítottott

1841 évben.

A Pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

Alaptőke: BUDAPEST, Tartalék-alap: 15 millió forint. V. Dorottya-utca 11. 11 millió forint.

elad a II-ik sorsjáték 1-ső osztályára érvényes

Magy. osztálysorsjegyet

$\frac{1}{1}$ 6 frt, $\frac{1}{2}$ 3 frt, $\frac{1}{4}$ 1.50 frt, $\frac{1}{8}$ 75 kr.

a pénz beküldése, vagy utánvétel mellett.

Minden vásárló megkapja a hivatalos tervezetet.

Az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyek a bank bélyegzőjével vannak ellátva.

A megrendelések postafordultával keretnek, mert a készlet máris fogytán van.

Köztudomásu, hogy az első sorsjátéknál a legtöbb fő- és mellényeremény az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyekre esett.

ad 623 m. k.
1898.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város területén a városi vízvezeték céljaira végzendő mély furási munkák biztosítására zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

A pályázati feltételek a városi mérnöki hivatalban (Hungária épület II. emelet 11 ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A pályázatban részt vehet minden magyar honos, ki ezen munkák elvégzésére képességet és gyakorlatát elfogadható okmányokkal igazolja.

Ajánlat tevő köteles ajánlatához 300 frt azaz háromszáz forint bánatpénzben vagy óvadékképes értékpapírban csatolni s ezen bánatpénz ajánlata elfogadása esetén 600 frtra lesz kiegészítendő — s mint biztosíték a városi házipénztár által letétben fog őriztetni.

Az ajánlatba hozandó egység árak számmal és betűvel is tisztán kiirandók s kijelentendő határozottan, hogy a helyi viszonyokat ajánlattevő ismeri s a feltételeket kötelezőnek elfogadja.

Az írásbeli zárt ajánlatok f. 1898. évi május hó 2-án d. u. 5 óráig a városi mérnöki hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok május hó 3-án d. e. 10 órakor ugyanott nyilvánosan fognak felbontatni.

Elkészve beadott, távirati vagy uti ajánlatok valamint kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A munkálatok vezetésével megbízott sz. kir. közegészségügyi mérnöki hivatal részére fentartatik azon jog, hogy a beérkező ajánlatok közt szabadon választhasson, vagy az ajánlatok mellőzésével a munka kivételéről más-képen gondoskodhassék.

Debreczen, 1898. április hó 9.

Mérnöki hivatal.

335/1898 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 6156/1898. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Ignác Grünhut részére Schvarcz Ede debreczeni lakostól 20 frt 65 kr. tőke, hátralék ennek 1897. évi febr. hó 25-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 34 frt 87 kr. perköltség erejéig 1897. évi december hó 10-én bíróság lefoglalt és 350 frtra becsült szekrények és 80 klg. öntött betűből álló ingó-ágok **1898. évi április hó 18-án d. e. 10 órakor** kezdetét vevendő és Kádas-utca 1898. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi április hó 1.

Sugár Gyula

bir. kiküldött.

Debreczentől fél óra járásnyira az aló-józsai uton az újföldön egy tanya

kiadó,

mely áll: **100** katasztrális hold **szántóföldből**, felszerelve mindennemű **gazdasági épülettel**, **5** hold **dohányengedély**, **44** hold **őszi vetéssel**.

Tudakozódhatni a tulajdonosnál

Jakabovits Aladár urnál

Debreczen Kádas-utca 1831. sz.

Az Ondódon 22 [öl föld eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál, Möldner József fodrász, "Bika" szálloda.

SZIVATTYÚKAT | **TÜZFECSKENDŐKET**
 hazai, ipari, mezőgazdasági, építőkezeli és egyéb nyilvános célokra kész. járgány és erőhajtásra. | városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,
harangokat és harang állványokat
templomok, iskolák stb. részére.
 Bizmentesen működő pöczegődör tisztító készülékeket, utcai öntöző-koosikat, sárkaparókat
 készít és ajánl a
BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR
 Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZIUT 45.
 Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Magy. kir. szab.

(II. SORSJÁTÉK.)

osztálysorsjáték

(II. SORSJÁTÉK.)

100000 sorsjegy — 50000 nyereség.

Ezen nyereségek, melyek 6 osztályban kihuzatnak, kitesznek összesen

13.160,000 koronát

Legnagyobb nyereség szerencsés esetben

Egy Millió Korona 1000000 Egy Millió Korona

Kül.:

1 díj	a	600,000	Mindjárt a huzás után beküldjük t. ügyfeleinknek a hivatalos huzási lajstromot.
1 nyer.	>	400,000	
1	>	200,000	A megrendelt sorsjegyeket beküldjük az összeg utánvételével is, ha ezt nem kapjuk postautalvány vagy más uton.
2	>	100,000	
1	>	90,000	A huzás kezdete f. é. május 11-én. Megrendelések minél előbb beküldendők, mert valamennyi sorsjegy rövid idő alatt el lesz adva.
1	>	80,000	
1	>	70,000	
2	>	60,000	
1	>	40,000	
5	>	30,000	
1	>	25,000	
7	>	20,000	
3	>	15,000	
31	>	10,000	
67	>	5,000	
3	>	3,000	
432	>	2,000	
763	>	1,000	
1238	>	500	
90	>	300	
31700	>	200	
3900	>	170	
11750 ny.	a	130, 100, 80, 40 kor.	
50000	nyereség és díj	melyek összesen kitesznek	
		13.160,000 koronát	

Fejérvári és Társa Budapest, 5. Marokkai-utca
főelárusítók.